

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ПЕРША СЕКЦІЯ

ПОСТАНОВА БОЖІЛОВ проти БОЛГАРІЇ

(Позовна заява № 45114/98)

ПОСТАНОВА

Страсбург

22 грудня 2004 року

ВСТУПИЛА В ЗАКОННУ СИЛУ

22/03/2005

Це рішення вступить в законну силу за обставин, викладених у пункті 2 статті 44 Конвенції. Воно може бути піддане редакційним виправленням.

По справі БОЖІЛОВ проти БОЛГАРІЇ

Європейський суд з прав людини (перша секція), який засідає в палаті у складі:

Пана К.Л. РОЗАКІСА, *голови*, пані Ф. ТУЛЬКЕНС, п. ЛОРЕНЦЕНА, пані Н. ВАЖІЄ, С. БОТУЧАРОВОЇ, п. Д. ШПІЛЬМАНА, С. Е. ЖЕБЕЛЬСА, *суддів*, та пана С. НІЛЬСЕНА, *секретаря суду*,

Після обговорення в дорадчій палаті 2 грудня 2004 року,

Виносить рішення, ухвалене в цей день:

ПРОВАДЖЕННЯ

1. За основу взято позовну заяву (№ 45114/98), спрямовану проти Республіки Болгарія. Громадянин даної держави Пан Лазар Цветанов Божилов ("заявник") звернувся до Європейської комісії з прав людини ("Комісія") 7 вересня 1998 року відповідно до статті 25 старої редакції Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод («Конвенція»).

2. Позовну заяву було передано до суду 1-ого листопада 1998 року, на дату набуття чинності протоколу № 11 Конвенції (стаття 5 ч. 2 протоколу № 11).

3. Заявник, який скористався правом на отримання безкоштовної юридичної допомоги, представлений п. Д. Каражіоровою-Радевою та п. С. Ісаєвою, адвокатами міста Пловдива. Уряд Болгарії ("Уряд") представлений своїм соагентом, пані М. Коцевою із Міністерства юстиції.

4. Заявник стверджує, зокрема, що пункти 1, 3 та 5 статті 5 Конвенції не були виконаними, беручи до уваги той факт, що він не постав перед судом під час свого арешту, тривалість затримання, затримку з його звільненням і відсутність права на компенсацію.

5. Позовна заява була розподілена до першої секції Суду (стаття 52 § 1 регламенту). В ній була створена палата, відповідальна за розгляд справи (стаття 27 § 1 Конвенції), відповідно до статті 26 § 1 регламенту.

6. Рішенням від 26 березня 2002 року палата заявила, що позовна заява частково неприйнятна для судочинства. Рішенням від 6 листопада 2003 року вона заявила, що решта позовної заяви прийнятна до судочинства.

7. 1-ого листопада 2004 року Суд змінив склад своїх секцій (стаття 25. § 1 регламенту). Дана позовна заява була розподілена до зміненої першої секції (стаття 52 § 1).

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

8. Заявник народився в 1970 році і живе в Хаджисві.

9. Після демонстрації, яка відбулася біля Національної асамблеї 10 січня 1997 року, слідчі управління Софії почали розслідування проти Х щодо експесів, які сталися під час маніфестації.

10. В рамках цього розслідування 28 січня 1997 року заявник був заарештований і взятий під варту. 29 січня 1997 року його було допитано слідчим слідчого управління і звинувачено та поміщено до слідчого ізолятору. Затримання було підтверджене прокурором.

11. Його звинувачували, з одного боку, в крадіжці шкіряної куртки з одного з транспортних засобів Асамблеї і, з іншого боку, в непередачі органам знайденого на місці злочину предмету, а саме наручного годинника. Дані правопорушення передбачалися і каралися відповідно до статті 194 і 207 Кримінального кодексу.

12. У невстановлений день заявник подав заяву на звільнення до окружного прокурора (районен прокурор). Наказом від 15 березня 1997 прокурор підтвердив затримання, вважаючи, що заявник звинувачувався у вчиненні тяжкого умисного злочину, що він вчинив злочини в період відстрочки попереднього засудження за викрадення автомобіля і що не мав постійного місця проживання в Софії, обставини, які підтверджували ризик втечі, перешкоджання розслідуванню або вчинення нового злочину.

13. 11 квітня 1997 року прокурор постановив продовжити слідство на шістдесят днів і підтвердив запобіжний захід у вигляді затримання без конкретного обґрунтування. 5 травня 1997 року справу заявника було виділено від основної справи проти Х. 10 травня 1997 року слідчий закрит розслідування. 19 травня 1997 року заявника із приміщення слідчого управління в Софії, де він затримувався протягом усього терміну слідства, було переведено у в'язницю Пазарджика.

14. У невстановлений день заявник подав апеляцію до районного суду Софії (районен съд) відповідно до нових положень Кримінально-процесуального кодексу, що підсилювали право на оскарження в судовому порядку проти затримання. Він просив звільнити його під заставу з проханням про те, щоб сума гарантії була незначною, тому що його мати була пенсіонеркою і не мала значних прибутків. Постановою від 10 листопада 1997 року суд визнав, що слідство було завершене, що заявник співпрацював зі слідчими органами і надав повні свідчення, і що він мав постійне місце проживання у своєму селі Хаджисєво, так що існування ризику втечі або перешкоджання

розслідуванню більш не було. Він постановив звільнити заявника, за умови оплати застави.

15. Її суму було встановлено у розмірі 1 000 000 старих болгарських левів (BGL), або близько 600 доларів США (USD). При визначенні даної суми суд підкреслив тяжкість звинувачення і той факт, що злочин було вчинено в період відстрочки попереднього засудження заявника. Заявник не виплатив суму застави і залишився в ув'язненні.

16. Він був відправлений до суду 29 грудня 1997 року. 9 січня 1998 р. суддя доповідач призначив слухання і підтвердив запобіжний захід.

17. Слухання відбулася 12 березня 1998 року і за рішенням суду від тієї ж дати районний суд міста Софії визнав заявника винним у крадіжці і, беручи до уваги багато пом'якшувальних обставин, застосував статтю 55 Кримінального кодексу та присудив йому штраф у розмірі 10 000 BGL, еквівалент 6 доларів США. Суд заявив про припинення судової справи за другим пунктом звинувачення.

18. Окремим наказом від того ж дня суд вирішив звільнити заявника і постановив, щоб його звільнили після перевірки, чи не був він затриманий з іншої причини.

19. Листом від 31 березня 1998 року Міністерство юстиції передало постанову суду у в'язницю Пазарджика з вказівками про звільнення заявника після завершення необхідних перевірок.

20. Заявника було звільнено 1-ого квітня 1998 р.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

A. Покарання, що застосовувались до заявника

21. Стаття 194 Кримінального кодексу карає крадіжку на строк до восьми років позбавлення волі.

22. Стаття 207 Кримінального кодексу карає штрафом у розмірі 2 000 BGL за вчинок непередачі знайденої речі її власнику або органам під час періоду більшого тижня.

23. Стаття 55 Кримінального кодексу передбачає, що у разі існування пом'якшувальних або багатьох обставин, коли покарання, передбачене кодексом виявляється невідповідним тяжкості звинувачень, суд може застосувати покарання, нижче за мінімальний передбачений поріг або навіть застосувати штраф, а не ув'язнення.

B. Затримання заявника (зadržжане под стража)

1. Попереднє затримання

24. Стаття 152 Кримінально-процесуального кодексу (КПК), в редакції, чинній у момент вчинення злочинів до 1-ого січня 2000 року, передбачала тимчасове затримання осіб, обвинувачених у вчиненні злочину, що передбачає покарання у вигляді позбавлення волі. Для тяжких умисних злочинів, тобто, що караються терміном ув'язнення більше п'яти років, попереднє взяття під варту було автоматичним, крім випадків, коли будь-яка небезпека втечі, перешкоджання розслідуванню або вчинення нового злочину була виключена. Що стосується інших злочинів, взяття під варту призначалось, тільки коли така небезпека була ймовірною.

25. Затримання було проведене слідчим слідчої служби і підтверджене прокурором.

2. Тривалості затримання

26. Кримінально-процесуальний кодекс в редакції на момент подій не обмежував тривалість затримання.

27. Що стосується тривалості попереднього слідства, стаття 222 КПК передбачає, що будь-яке слідство має бути проведене протягом двох місяців. Продовження до шести місяців може бути дозволене окружним прокурором, і Генеральний прокурор може призначити подальше продовження до дев'яти місяців. У момент продовження прокурор повинен прийняти рішення про запобіжний захід для забезпечення явки обвинуваченого в суд.

3. Судовий нагляд за затриманням

28. На момент арешту заявника частина 5 статті 152 передбачала для будь-якої затриманої особи можливість негайно звернутися в компетентний суд з апеляцією проти тимчасового затримання.

29. Нова стаття 152а, що набула чинності 12 серпня 1997 року, встановила максимальний термін у кількості семи днів, щоб забезпечити право на оскарження затриманої особи і за умови, що суд виніс рішення на відкритому судовому засіданні з викликом сторін. Нові апеляції проти запобіжного заходу у вигляді тимчасового затримання могли подаватися в разі зміни обставин (стаття 152а частина 4 КПК).

С. Застава (гаранція)

30. Стаття 150 КПК передбачає, що відповідачу потрібно внести заставу, щоб гарантувати свою явку в суд. В частині 5 зазначено, що коли цей захід наступний до більш тяжкого, обвинувачена особа звільняється тільки після внесення застави.

Д. Інші відповідні процедурні вимоги

31. Після винесення ухвали суд приймає рішення про захід, що гарантує юридичне представництво (стаття 307 КПК). Коли обвинувачений виправданий або якщо вирок стосується тюремного ув'язнення, суд зобов'язаний замінити запобіжний захід утримання під вартою на більш м'який. Обвинувачений звільняється з-під варти в залі суду.

Д. Правопорушення держави

32. Закон 1988 року про державну відповідальність за шкоду, заподіяну фізичним особам (Закон за отговорността на държавата за вреди причинени на граждани), передбачає в частині 1 статті 2:

"Держава несе відповідальність за шкоду, заподіяну фізичним особам слідчими органами, прокуратурою і судами, у зв'язку з:

1. затриманням, в тому числі тимчасовим затриманням, коли останнє було скасоване через відсутність правової бази;

2. кримінальним обвинуваченням, коли зацікавлену особу згодом виправдано або припинено провадження на тій підставі, що вона не злочинець, якщо у діях немає злочину, якщо кримінальну справу було порушено після закриття кримінальної справи через давність або амністію; »

Термін "відсутність правової основи", який використовується в пункті 1, відноситься, судячи з усього, до законності затримання відповідно до внутрішнього законодавства.

33. Прецедентне право за цією статтею незначне. Верховний касаційний суд визнав своїми декількома недавніми ухвалами, що відповідальність держави повинна наступати, коли обвинувачена особа виправдана або коли звинувачення зняті через нестачу доказів, тому що ці обставини зі зворотною силою позбавили б тимчасове затримання його правової бази (див реш. № 978 від 17.06.2003 р, гр. д. № 1036/2001, ВКС; реш. № 859 від 10.09.2001, гр. д. № 2017/2000, ВКС).

34. Уряд не надав жодного прикладу про надання компенсації за незаконне затримання відповідно до статті 2 частина 1 закону, коли судовий розгляд закінчився обвинувальним вирок. Крім того,

виявляється, що рішення про закінчення затримання і ухвала про звільнення обвинуваченого в ході провадження ніколи не розглядалися як скасування затримання за "відсутність правової основи" за змістом даного закону.

35. Крім того, Суду не відомо про ті випадки, коли надавалася компенсація, якщо особа затримувалася, незважаючи на рішення про її звільнення.

36. І нарешті, потерпілий від дій в рамках Закону 1988 року не має права на отримання компенсації відповідно до загальних правил про правопорушення держави. Дійсно, домінуюче прецедентне право вважає, що закон про відповідальність держави - це спеціальний текст, який відступає від загального режиму відповідальності (див. особливо реш. № 1370 від 16.12.1992, гр. д. № 1181/92, ВС IV г. о.).

ПО ЗАКОНУ

ПРО ПОРУШЕННЯ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЮТЬСЯ СТАТТЕЮ 5 § 1 і 3 КОНВЕНЦІЇ

37. Заявник скаржиться, що не постав перед судом негайно після свого арешту, що його затримання було незаконним і занадто довгим, і на незаконність свого затримання після того, як суд виніс ухвалу про його звільнення. Він посилається на статтю 5 §§ 1 і 3 Конвенції, яка передбачає у відповідних частинах:

« 1. Кожна особа має право на свободу та особисту недоторканність. Ніхто не повинен бути позбавлений волі інакше як в наступних випадках і згідно з законом:

а) законне ув'язнення після її засудження компетентним судом;

(...)

в) якщо особа була затримана для того, щоб постати перед компетентним судовим органом при наявності обґрунтованих підозр, що вона вчинила злочин, або, якщо існують достатні підстави для необхідності запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення; "

(...)

3. Кожен, кого заарештовано або затримано згідно з положеннями пункту 1 с) цієї статті, має негайно постати перед судом чи іншим органом, якому закон надає право здійснювати судову владу, і має право на судовий розгляд протягом розумного терміну або на звільнення до суду. Звільнення може бути обумовлене заставою для забезпечення явки зацікавленої особи на слухання. »

А. Про право заявника постати перед судом чи іншим органом, уповноваженим законом здійснювати судову владу (стаття 5 § 3)

38. Заявник стверджує, що він не постав перед судом під час свого арешту, що слідчий, який його затримав, не відповідає вимогам пункту 3 статті 5, і що розгляд його звернення до суду відбувся більше ніж через дев'ять місяців після його арешту також її не задовольнив.

39. Уряд стверджує, що заявник постав перед судом у зв'язку з розглядом його апеляції проти тимчасового затримання 10 листопада 1997 року.

40. Суд нагадує, що він уже відзначав в ряді справ стосовно системи тимчасового затримання, що існувала в Болгарії до 1-ого січня 2000 року, що ні слідчі, які вчиняли слідчі дії стосовно обвинувачених осіб, а ні прокурори, які ухвалювали попередні висновки про затримання, не можуть вважатися "посадовими особами, уповноваженими законом здійснювати судову владу" за змістом статті 5 § 3 Конвенції (див. *Асенов і інші проти Болгарії*, рішення від 28 жовтня 1998 р., *Збірка постанов і рішень* 1998 року - VIII, стор. 2298-2299, §§ 49-53; *Ніколова проти Болгарії* [GC] № 31195/96, §§ 49-53, ЄСПЛ 1999 р. - II; *Шишков проти Болгарії*, № 38822/97, §§ 52-54, 9 січня 2003 року)

41. Дана справа також стосується затримання, яке мали місце до 1-ого січня 2000 року. Суд посилається на свій аналіз застосовного права в суді згаданого вище *Ніколова* (§§ 49-53), і зазначає, що ні слідчий, що допитав заявника і затримав його, ні прокурор, який згодом підтвердив затримання, не можуть вважатися достатньо незалежними і неупередженими для цілей статті 5 § 3, з огляду на їхню роль органу для кримінального переслідування і їхню потенційну участь в якості учасника судового процесу.

42. З цього випливає, що мало місце порушення права заявника постати перед судом чи іншим органом, уповноваженим законом здійснювати судову владу відповідно до змісту пункту 3 статті 5 Конвенції.

Б. Про законність затримання (стаття 5 § 1 с)

43. Заявник стверджує, що його тимчасове затримання суперечить внутрішньому законодавству, оскільки термін, зазначений в статті 222 Кримінально-процесуального кодексу, не був дотриманий.

44. Уряд заявляє, що тимчасове затримання було проведено відповідно до закону і виправдане тяжкістю злочину. Він додав, що тривалість розслідування відповідно до статті 222 Кримінально-процесуального кодексу не була порушена.

45. Суд зазначає, що в даному випадку не заперечується, що заявник був затриманий, щоб постати перед судом, який виносить ухвалу про висунуті проти нього звинувачення на підставі розумних підозр стосовно вчинення злочину. Таким чином, затримання підпадає під дію статті 5 § 1 с).

46. Що стосується термінів, передбачених у статті 222 Кримінально-процесуального кодексу, Суд зазначає, що вони обмежують тільки терміни тривалості попереднього слідства, а не попереднього затримання. Їхнє можливе порушення не впливало б на законність останнього. Жодної іншої скарги щодо недотримання правових процедур не було сформульовано.

47. Відповідно, стаття 5 § 1 не була порушена стосовно законності затримання заявника з 28 січня 1997 року по 12 березня 1998 року.

С. Про право заявника на судовий розгляд протягом розумного строку або звільнення під час провадження

48. Заявник стверджує, що тривале затримання не було виправданим в даному випадку, і вважає, що влада не врахувала низький ступінь тяжкості правопорушення і його особисті обставини. Він вважає, що справа не була складною, і що розслідування не проводилося з належною ретельністю, не було здійснено ніякого заходу з розслідування, який був б зроблений протягом значного часу.

49. Уряд заявляє, що затримання було виправдане тяжкістю правопорушення, ризиком втечі і вчиненням нового злочину, наявними обставинами під час затримання заявника, підтвердженими прокурором у його рішенні від 15 березня 1997 року. Подальше затримання до 10 листопада 1997 року пояснюється відсутністю внесення встановленої судом застави.

50. Суд зазначає, що заявника було затримано 28 грудня 1997 року, і суд виніс ухвалу про його звільнення 12 березня 1998 року. Термін, який повинен братися до уваги для цілей статті 5 § 3, таким чином, тривав один рік, один місяць і п'ятнадцять днів.

51. Суд нагадує, що відповідно до прецедентного законодавства саме національні органи влади повинні гарантувати, щоб, в даному випадку, тривалість затримання обвинуваченого не перевищувала розумних меж. З цією метою їм потрібно розглянути всі обставини справи, щоб виявити або виключити наявності справжньої вимоги суспільного інтересу, який виправдовує, з урахуванням презумпції невинності, виняток із правила поваги до особистої свободи і взяти їх до уваги у своїх рішеннях про тимчасове затримання. По суті, на підставі доводів, наведених в цих рішеннях і дійсних фактів, вказаних заявником в його скаргах, Суд повинен визначити, чи мало місце порушення статті 5 § 3 Конвенції.

52. Збереження вірогідних обґрунтувань підозрювати, що затримана особа вчинила злочин, є обов'язковою умовою обґрунтованості продовження затримання. Однак, через деякий час цього вже не достатньо. В цьому випадку Суд повинен встановити, чи інші обґрунтування, прийняті судовим органом, продовжують узаконювати позбавлення волі. Коли доведено "достатність" і "продовження існування", він прагне з'ясувати, чи компетентні національні органи проявили "особливе старання" в процесі продовження провадження (див. серед інших, *Лабіта проти Італії*, що [GC], № 26772/95, §§ 152-153, ЄСПЛ 2000-IV).

53. Суд зазначає, що не заперечується, що в даному випадку протягом усього спірного періоду були обґрунтовані причини підозрювати заявника у вчиненні кримінального злочину.

54. Стосовно виправдання продовження затримання заявника, Суд вважає, що стаття 152 Кримінально-процесуального кодексу встановлювала презумпцію, що тимчасове затримання було правомірним за злочини певної тяжкості, за винятком, якщо зацікавленій особі вдалося встановити, з обов'язковим подання доказів, що будь-яка небезпека втечі, перешкоджання розслідуванню або вчинення нового злочину, може бути виключеною (див. *Іліжков проти Болгарії*, № 33977/96, §§ 79-83, 26 липня 2001 року).

55. Суд нагадує, що система автоматичного розміщення на попереднє ув'язнення сама по собі суперечила б статті 5 § 3; якщо внутрішнє законодавство передбачає презумпцію як в даному випадку, Суд повинен ще перевірити, чи влада в змозі продемонструвати існування конкретних фактів, які б виправдали перешкоду для права на повагу особистої свободи (*Іліжков*, згадане вище, § 84).

56. У цьому випадку, прокурор спирався на цю презумпцію, щоб виправдати затримання, але він також відзначив у своїй постанові від 15 березня 1997 року, що заявник вчинив правопорушення в період відстрочки попереднього засудження за викрадення автомобіля і що не мав постійного місця проживання в Софії, де проводилося розслідування. Ці обставини були, на його погляд, визначальними для ризику втечі, перешкоджання встановленню істини або вчинення нового злочину.

57. Суд визнає, що причини, на які посилається прокурор, не є необґрунтованими і могли виправдати затримання на перших порах.

58. Тим не менше, ризик втечі, перешкоджання встановленню істини обов'язково зменшувався з часом, і, особливо, при закритті попереднього слідства 10 травня 1997 року.

59. Ця обставина була визнана районним судом Софії, який 10 листопада 1997 року після нової апеляції заявника прийняв ухвалу про його звільнення за умови внесення застави. Однак, заявник не вніс

застави через відсутність коштів, і він продовжував перебувати в місцях позбавлення волі.

60. Суд нагадує, що відповідно до судової практики сума такої застави повинна оцінюватися, в першу чергу, "щодо зацікавленої особи, її ресурсів (...) і довіри, що можна мати щодо перспективи втрати застави (...) в разі неявки в суд, яка буде розцінюватися в якості достатнього стримуючого фактору, щоб розсіяти будь-який натяк на втечу" (див. *Немейстер проти Австрії*, рішення від 27 червня 1968 року, серія А № 8, стор. 40, § 14). Стосовно основного права на свободу, гарантованого статтею 5 Конвенції, влада повинна приділяти стільки обережності для встановлення адекватної застави, скільки і для рішення, чи продовжує затримання обвинуваченої особи бути необхідним чи ні (*Іванчук проти Польщі*, № 25196/94, § 66, 15 листопада 2001 року); *Шертенлейб проти Швейцарії*, № 8339/78, доповідь Комісії від 11 грудня 1980 року, Рішення та доповіді 23, п. 137, § 170).

61. Однак, при цьому обґрунтування суду не вказує, що він прийняв до уваги ресурси заявника, у той час як останній прямо посилався на свої фінансові труднощі (див. вище, § 14).

62. Більше того, як Суд це визнав, відхиляючи, у своїй ухвалі про прийнятність до судочинства позовної заяви, за винятком невичерпання заперечень, вказаних Урядом, заявник не мав можливості просити про зміну запобіжного заходу або суми застави до тих пір поки справа була на етапі попереднього розслідування (див. *Божілов проти Болгарії* (грудень), № 45114/98, 6 листопада 2003).

63. Згодом запобіжний захід був підтверджений суддею доповідачем 9 січня 1998 року під час направлення заявника в суд без будь-якого конкретного обґрунтування.

64. І тільки 12 березня 1998 року суд, після розгляду суті справи і присудження заявнику простого штрафу, прийняв ухвалу про його звільнення без умови внесення застави. В результаті заявник перебував під вартою протягом чотирьох місяців через неможливість оплатити необхідну заставу після того, як суд визнав, що більше не було підстави для затримання.

65. З урахуванням вищевикладеного, Суд вважає, що державні органи влади не надали доказів для підтвердження терміну затримання заявника відповідними і достатніми обґрунтуваннями. За таких обставин не є обов'язковим розглядати чи провадження було проведено з належним старанням.

66. Звідси випливає, що мало місце порушення статті 5 § 3.

Д. Щодо законності продовження затримання після ухвали про звільнення (стаття 5 § 1).

67. Заявник стверджує, що його затримання після 12 березня 1998 року не мало ніяких підстав відповідно до внутрішнього права.

68. Уряд вказує на те, що заявник продовжував затримуватися під час терміну, необхідного для перевірки, чи він не повинен бути затриманим на іншій підставі. Нібито було проведено обмін листами між судом і пенітенціарною адміністрацією з цього приводу.

69. Суд зазначає, що районний суд Софії ухвалив рішення про звільнення заявника 12 березня 1998 року. Заявник був звільнений 1-ого квітня 1998 року, тобто, через двадцять днів.

70. Суд повторює, що перелік винятків з права на свободу, зазначений в статті 5 § 1, є вичерпним, і єдине вузьке тлумачення відповідає меті цього положення: переконатися, що ніхто не позбавлений волі безпідставно (див. рішення *Лабіта*, згадане вище, § 170; *Джулія Манзоні проти Італії*, Рішення від 1-ого липня 1997 року, *Збірка* 1997-IV, стор. 1191, § 25).

71. Суд нагадує, що затримання, виправдане відповідно до статті 5 частина 1 с), закінчується в "день прийняття рішення по суті обвинувачення, прийнятого тільки в першій інстанції" (*Вемхофф проти Німеччини*, Рішення від 27 червня 1968 року, серія А № 7, стор. 23-24, § 9). Крім того, в даному випадку заявник не був засуджений до позбавлення волі, його тримання під вартою після ухвали судового рішення не може бути виправдане в рамках статті 5 § 1 а). Крім того, суд недвозначно прийняв ухвалу про його звільнення.

72. Якщо Суд визнає, що певний період у виконанні рішення про звільнення часто є неминучим, цей період має бути зведено до мінімуму. Уряд має надати детальний звіт про всі відповідні дії (*Ніколов проти Болгарії*, № 38884/97, § 80, 30 січня 2003 року).

73. Суду зазначає, що в цьому випадку важко виправдати двадцять днів необхідністю перевірити, чи заявник не повинен затримуватися ще на одній підставі чи виконанням інших адміністративних формальностей. Крім того, із документів справи випливає, що відправка ухвали про звільнення до адміністрації в'язниці, яка могла б почати виконання цього рішення, була здійснена тільки 31 березня 1998 року, або через вісімнадцять днів після її прийняття. Уряд не дає жодних пояснень, щоб виправдати цю затримку.

74. За таких обставин продовження затримання заявника після 12 березня 1998 року не підпадало ні під пункт с) статті 5, § 1, ні під будь-яку іншу із його частин.

75. Звідси випливає, що мало місце порушення пункту 1 статті 5, в цьому відношенні.

II. ПРО ПОРУШЕННЯ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ СТАТТЕЮ 5 § 5 КОНВЕНЦІЇ

76. Заявник вважає, що у нього не було ефективного права за внутрішнім законодавством на компенсацію за порушення, передбачені в статті 5 §§ 1 і 3. Він спирається на статтю 5 § 5 с), в якій говориться наступне:

"Кожен потерпілий від арешту або затримання, здійсненого всупереч положенням цієї статті, має право на компенсацію. »

77. Уряд вважає, що заявник мав у своєму розпорядженні можливість подати позов по забезпеченню дотримання закону 1988 року про відповідальність держави, який передбачає право на отримання компенсації за незаконне затримання.

78. Заявник відповів, що закон 1988 року стосується тільки певних вичерпно вказаних умов. Порушення, передбачені у цьому випадку, у результаті відсутності сумісності національного законодавства з положеннями Конвенції, не охоплювалися б законом, про який йдеться мова.

79. Суд нагадує, що право на компенсацію за змістом статті 5 § 5 передбачає попереднє встановлення в судовому порядку, або саме по собі за порушення будь-якого з пунктів 1-4 цієї статті. У світлі висновку про порушення статті 5 §§ 1 і 3 (див. §§ 41, 65 і 74 вище), в даному випадку застосовується стаття 5 § 5. Необхідно розглянути, чи внутрішнє законодавство надавало заявнику право на ефективну компенсацію і таку що переслідується в судовому порядку.

80. Суд вважає, що закон про відповідальність держави передбачає право на компенсацію за затримання "скасоване через відсутність правової бази" з посиланням, судячи з усього, на неправомірне затримання відповідно до внутрішнього законодавства.

81. Однак, у випадку заявника, подальше затримання не представляється як таке, що суперечить національному законодавству. Крім того, відповідно до документів юридичної практики щодо положення, про яке йдеться, впливає, що воно застосовувалося тільки для випадків, коли переслідування припинені або якщо обвинувачена особа виправдовувалася, що не стосується заявника (див. вище, § 33, і *Янков проти Болгарії*, № 39084/97, § 194, 11 грудня 2003 року). Уряд не надав до того ж жодного прикладу, коли компенсацію було надано за незаконні затримання відповідно до закону, про який йдеться, якщо процес закінчився засудженням або у випадку, коли особа залишилися б в місцях позбавлення волі, незважаючи на ухвалу про звільнення. Таким чином, заявник не мав права на отримання компенсації відповідно до вищевказаного закону.

82. Крім того не виявлено, що таке право існувало відповідно до інших положень внутрішнього законодавства.

83. Таким чином, було порушено статтю 5 § 5 Конвенції.

III. I. ПРО ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

84. Згідно з положеннями статті 41 Конвенції

" Якщо суд заявив, що мало місце порушення Конвенції або її протоколів, та якщо внутрішній закон Високої Договірної Сторони дозволяє лише недосконало виправити наслідки цього порушення, суд надає потерпілій стороні, якщо є місце, справедливую компенсацію. »

A. Шкода

85. Заявник вимагає 15 000 євро (EUR) за завдану йому моральну шкоду, яку йому було завдано через незаконне затримання.

86. Уряд вважає, що можливе визнання факту порушення Конвенції саме по собі становить справедливе задоволення моральної шкоди заявнику. Субсидіарно він підкреслює, що суми, що вимагаються, є надмірними.

87. Діючи по справедливості, згідно з вимогами статті 41 Конвенції, суд вважає, що заявнику потрібно відшкодувати 3 000 євро за моральну шкоду.

B. Видатки і витрати

88. Заявник вимагав відшкодування понесені витрати, без зазначення суми.

89. Уряд вважає, що суми, виплачені Радою Європи у якості правової допомоги, є достатніми для покриття витрат, понесених заявником.

90. Відповідно до практики Суду, заявник має право на відшкодування судових та інших витрат лише в тій мірі, коли їхня реальність встановлена, у разі їхньої необхідності і обґрунтованості їхнього розміру. У цьому випадку заявник отримав юридичну допомогу від Ради Європи. В іншому він не уточнив суми витрат, які він прагне відшкодувати і не надав підтверджуючих документів. Відповідно, Суд не вважає за необхідне надавати йому компенсацію з даного приводу.

C. Пеня за невиконання зобов'язання у встановлений термін

91. Суд вважає за необхідне нарахувати відсотки на пеню при невиконанні зобов'язання у встановлений термін за відсотковою ставкою кредитної програми додаткового кредитування Європейського Центрального банку, збільшеною на три пункти відсотків.

НА ЦИХ ПІДСТАВАХ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Заявляє*, що мало місце порушення пункту 3 статті 5 Конвенції в тому, що **заявник не постав перед судом або іншим компетентним органом**, уповноваженим законом здійснювати судову владу;
2. *Заявляє*, що не було порушення статті 5 § 1 с) Конвенції стосовно законності тимчасового затримання заявника;
3. *Заявляє*, що мало місце порушення статті 5 § 3 Конвенції стосовно **тривалості тимчасового затримання**;
4. *Заявляє*, що мало місце порушення статті 5 § 1 Конвенції щодо **подальшого затримання заявника** між 12 березня і 1-им квітня 1998 року;
5. *Заявляє*, що мало місце порушення статті 5 § 5 Конвенції;
6. *Заявляє*
 - а) Держава-відповідач має сплатити заявнику протягом трьох місяців з дня набуття постановою чинності відповідно до статті 44 § 2 Конвенції 3 000 (три тисячі євро) за матеріальну шкоду, плюс будь-який податок, який може підлягати сплаті, конвертовані в болгарські леви за курсом, чинним на день здійснення платежу;
 - (б) після закінчення цього терміну і до оплати ця сума буде збільшена на простий відсоток за відсотковою ставкою кредитної програми додаткового кредитування Європейського Центрального банку, збільшеною на три пункти відсотків;
6. *Відхиляє* запит до того ж на справедливу компенсацію.

Складено французькою мовою і потім повідомлено в письмовій формі 22 грудня 2004 року відповідно до статті 77 §§ 2 і 3 регламенту.

Серен НІЛЬСЕН

Крістос РОЗАКІС

Секретар суду

Голова

Cette traduction de français

(Цей переклад, з французької мови

en ukrainien est réalisée correctement.

на українську мову, виконано вірно)

Le responsable du département des traductions du

(Керівник департаменту перекладів

Centre destraductions et des services

Центру перекладів та послуг)

Béliev Vadym Vasylovych_____

(Беляев Вадим Васильович)

Traducteur:

Bezkorovaïna Tetiana Olexandrivna

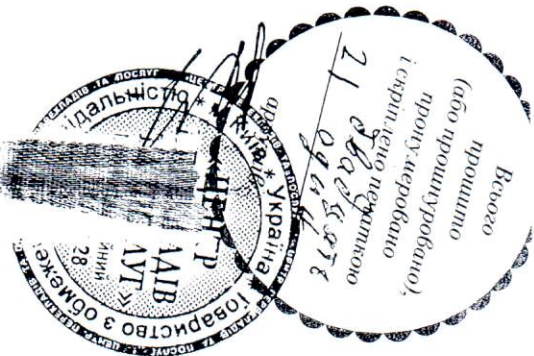
(Безкоровайна Тетяна Олександрівна)

Diplôme: KN № 900366

(Диплом: KN № 900366)

lundi 11 juillet 2016 (11 липня 2016 p.)

PEREKLAD PEREKLADIB

237 37 36 WWW.UNIKA.IN.UA

L'agence de traduction «UNIKA», tél

(38044)237 51 57

Агенція перекладів «Уніка», тел: GSM

+38063 237 51 57

TranslationAgency «Unika», tel. GSM

+38067 231 22 55

Übersetzungsagentur «UNIKA», Fax:

(38044)2489472

LaAgenciadetraducciobes «UNIKA», Wéb:

www.unika.in.ua

Агентство переводов „Уника“, тел:

(38044) 237 37 96